

GÖMDA i Göteborg

GP 27-1-09

GÖTEBORG: Över 2 000 papperslösa flyktingar lever gömda i Göteborg. En av dessa är den gravida unga kvinna från Irak som sålde barnvagnen för att få mat till sig och sin dotter. Kommunen gör ingenting för att söka upp dem.

I dag hålls ett seminarium vid Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap i Göteborg som tar upp de gömda barnens situation.

Ett av alla dessa utsatta barn är ett och ett halvt år och beskådar med stora bruna ögon den värld som är hennes; mamma, lägenheten och dagis.

– Hon får vara där tre timmar varje dag och älskar att leka med andra barn. Hon vill inte följa med när jag hämtar henne. Hemma är det tråkigt, där finns ju bara jag, säger den unga irakiskan, som inte vill avslöja sin identitet.

Mamman har fått avslag på sin ansökan om uppehållstillstånd i Sverige, men vägrar att låta sig utlämnas till hemlandet. I stället gömmer hon sig i bostaden i Göteborg och hoppas att kunna återförenas med maken, som just nu befinner sig i USA.

FAKTA: Papperslös flykting

■ Beteckningarna papperslös, papperslös arbetare eller papperslös flykting syftar på en person som uppehåller sig i ett land utan uppehållstillstånd och/eller arbetstillstånd. Under tiden en person söker asyl i ett land vistas personen legalt i det landet, även om personen kan sakna id-handlingar. Det är den tillståndslösa vistelsen i landet som avses när man talar om papperslösa. Källa: Wikipedia

Men för att kunna ansöka om ett inrese-tillstånd till USA måste hon genomgå vissa formaliteter – exempelvis en läkarundersökning i Malmö – och inklusive resa kostar detta totalt 4 600 kronor.

Pengar som hon inte har.
– Vår förra barnvagn blev stulen och min man skickade pengar så att jag kunde köpa en ny. Men jag sålde den för att få pengar till mat till oss, berättar hon.

Pengarna räcker inte till vinterskor

Hon kom till Sverige 2004 och har det senaste året lånat omkring 50 000 kronor för att köpa det allra nödvändigaste till sig och dottern. Men nu räcker inte pengarna längre ens för att ge den lilla flickan ordentliga skor som klarar vintern.

– Jag blev så glad när vi kom hit, för jag hade hört att i Sverige behandlar man kvinnor bra och alla ska ha tak över huvudet och mat för dagen. Jag skulle vilja studera för att trygga min dotters

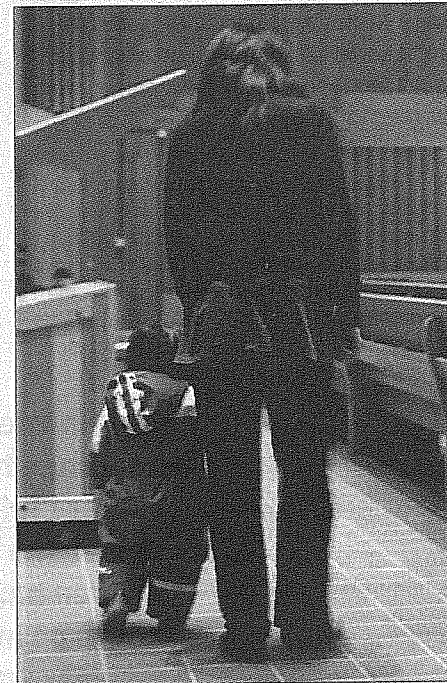
framtid, men nu vet jag inte hur det ska sluta. Om jag tvingas tillbaka till Irak hoppas jag att någon svensk familj vill ta hand om min flicka, hon får absolut inte hamna i det landet, säger hon.

Hon går knappt utanför dörren längre och sparar in på allt. Det var flera månader sedan hon tog spårvagnen ned till centrum, trots att det bara är några kilometer dit.

I verkligheten är det dock ännu längre mel-

FAKTA: Rosengrenska stiftelsen

■ Rosengrenska är ett fristående nätverk av medicinsk personal och vårdpersonal som hjälper gömda flyktingar ideellt.

FRISTAD. I kyrkan finns någon att prata med för mamman och flickan. Men i centrum har de inte varit på flera månader.

lan politikerna i stadshuset vid Gustaf Adolfs torg och de papperslösa.

Varken flyktingadministrationen, som bevakar kommunens rätt till statlig ersättning för asyl-/tillståndssökande och mottagna flyktingar, eller flyktingguideprojektet har någon kontakt med människor som är här illegalt.

Ann Lundgren (S), ersättare i kommunstyrelsen, med ansvar för bland annat integrationsfrågor, känner inte heller till att det bedrivs någon sådan uppsökande verksamhet.

– Göteborg låter barnen till papperslösa

gå i skolan, så den kontakten finns. Annars ligger det väl i sakens natur att människor som befinner sig här illegalt också håller sig undan, säger Ann Lundgren.

"Samhället har hårdnat"

Anne Sjögren, sjuksköterska vid Rosengrenska/Röda Korsets klinik, har desto mer kontakt med "skuggmänniskorna". Hon hänvisar till polisens siffror och uppskattar att det finns några tusen papperslösa i Göteborgsområdet. Under sina tio år har hon sett förändringarna i det svenska samhället.

– Förr kunde det räcka med en namninsamling på dagis för att en familj skulle få stanna. Men det var länge sedan, säger hon och ger två exempel på flyktingar hon ibland har som patienter, som nekats uppehållstillstånd:

• En kvinna som jagas från tre håll; ex-maken hon rymde ifrån som vill döda henne, fadern och bröderna som vill döda henne för att hon skadat deras heder, den svenska polisen som ska visa ut henne. Hon är så rädd att hennes porer är ständigt öppna.

• En man som bär grova ärr på ryggen efter att ha piskats. Han lider av posttraumatiskt stressyndrom och vaknar många gånger varje natt och skriker rakt ut av skräck.

– Våra doktorer, varav flera är gamla överläkare på högsta nivå, ägnar lång tid och flera tillfällen åt att träffa patienten. Sedan ägnar dessa duktiga läkare en halv dag åt att skriva ett välgenomtänkt intyg. Men intygen kommer ibland tillbaka med vändande post och vi upplever att de inte ens läses alla gånger. Vårt samhälle har blivit mycket hårdare, säger Anne Sjögren.

JAN NYMAN

0500-42 91 90 jan.nyman@gp.se

►► **LÄS I MORGON!** Sverige får kritik för vård av gömda.